Súd:	Mestský súd Košice
Spisová značka:	34C/2/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu:	7121200711
Dátum vydania rozhodnutia:	04. 09. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Lýdia Oros Nemešová
ECLI:	ECLI:SK:MSKE:2025:7121200711.12

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Košice sudkyňou JUDr. Lýdiou Oros Nemešovou v právnom spore žalobcu: A. A., nar. XX.X.XXXX, bytom v B., C. XX, zastúpený advokatTT, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Nerudova 14, IČO: 50 001 949, proti žalovanej: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaná j e p o v i n n á zaplatiť žalobcovi sumu 3.800,- Eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy spolu s 5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 3.800,- Eur odo dňa 14.11.2020 do zaplatenia s tým, že náhrada nemajetkovej ujmy za väzbu predstavuje sumu 2.800,- Eur a náhrada nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie predstavuje sumu 1.000,- Eur, a to všetko do tridsiatich dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.
II. V prevyšujúcej časti náhrady nemajetkovej ujmy žalobu z a m i e t a.
III. Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanej v časti žaloby o náhradu nemajetkovej ujmy nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.
IV. Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanej v časti žaloby o náhradu ušlého zisku nárok na náhradu trov konania v rozsahu 95,38 %, o výške ktorých bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1.1 Žalobca žalobou doručenou Okresnému súdu Košice I dňa 25.1.2021 žiadal súd, aby zaviazal žalovanú Slovenskú republiku, v mene ktorej koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky (označenú v žalobe ako žalovaná v 1. rade) a žalovanú Slovenskú republiku, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (pôvodne označenú ako žalovaná v 2. rade) k povinnosti zaplatiť mu spoločne a nerozdielne sumu 29.000,- Eur titulom nemajetkovej ujmy a sumu 2.100,- Eur titulom náhrady ušlého zisku, ktorá mu vznikla v súvislosti s nezákonnými rozhodnutiami ako aj postupom orgánov verejnej moci.
1.2 Zároveň žalobca žiadal súd, aby mu priznal proti žalovaným v 1. a v 2. rade náhradu vzniknutých trov konania.

2.1 Žalobu žalobca odôvodnil najmä tými skutkovými tvrdeniami, že uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach, odboru kriminálnej polície vydaným pod ČVS: D. - XXXX/X-XXX-XX-XXXX bolo dňa 20.11.2017 v spojení s opravným uznesením zo dňa 24.11.2017 začaté trestné stíhanie za zločin Týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa ust. § 208 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. e), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na ust. § 138 písm. b) Trestného zákona. Uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach, odboru kriminálnej polície vydaným pod ČVS: D. - XXXX/X-XXX-XX-XXXX mu bolo dňa 29.12.2017 vznesené obvinenie pre zločin

týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa ust. § 208 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. e), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na ust. § 138 písm. b) Trestného zákona. Následne na návrh prokurátora Okresnej prokuratúry Košice I sudca pre prípravné konanie Okresného súdu Košice I uznesením zo dňa 11.1.2018 vydaným pod sp.zn. 4Tp/7/2018 rozhodol, že ho berie do väzby, ktorá začala plynúť dňa 9.1.2018 o 13:20 hod. v Ústave na výkon väzby a výkon trestu Floriánska 18, Košice. Ďalej žalobca poukázal na skutočnosť, že dňa 7.2.2018 zaslal Okresnej prokuratúre Košice I žiadosť o prepustenie z väzby, alternatívne navrhoval nahradenie väzby písomným sľubom, dohľadom probačného a mediačného úradníka, a v tejto žiadosti o prepustenie z väzby tiež uviedol, že sa presťahuje k svojim rodičom, aby sa nezdržiaval v blízkosti svojej manželky, t.j. poškodenej v trestnom konaní, a teda by už nehrozila obava, že by mohol pokračovať v trestnej činnosti. Tejto žiadosti však prokurátor Okresnej prokuratúry Košice I dňa 20.2.2018 nevyhovel, a preto bola jeho žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu predložená na rozhodnutie Okresnému súdu Košice I, ktorý jeho žiadosti vyhovel a prepustil ho svojím uznesením zo dňa 2.3.2018 z väzby na slobodu. V tejto súvislosti žalobca zdôraznil, že okresný súd vo svojom rozhodnutí vyslovil, a to vzhľadom na výsluch jeho manželky v procesnej pozícii poškodenej, ktorá v celom rozsahu poprela, že by bola ním týraná, dokonca nežiadala, aby mu súd uložil obmedzenie, aby býval u svojich rodičov, ako aj na skutočnosť, že ho bola vo výkone väzby dvakrát navštíviť, že v danom prípade nevidí materiálne dôvody väzby, t.j. že tu neexistuje dôvodná obava, že by mohol na slobode pokračovať v trestnej činnosti. Žalobca konštatoval, že prokurátor Okresnej prokuratúry Košice I však podal proti tomuto uzneseniu sťažnosť, ktorú Krajský súd v Košiciach na neverejnom zasadnutí konanom dňa 19.3.2018 uznesením vydaným pod sp.zn. 8Tpo/15/2018 zamietol, a následne bol z výkonu väzby prepustený na slobodu. Dňa 18.7.2018 bola Okresnému súdu Košice I doručená obžaloba, ktorú na neho podal prokurátor Okresnej prokuratúry Košice I, pričom trestné konanie sa na súde viedlo pod sp.zn. 8T/27/2018. Okresný súd Košice I rozsudkom zo dňa 15.5.2019 vydaným pod č.k. 8T/27/2018 - 442 ho oslobodil spod obžaloby, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je stíhaný. Voči tomuto rozsudku podal prokurátor Okresnej prokuratúry Košice I odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Košiciach tak, že odvolanie okresného prokurátora uznesením zo dňa 11.12.2019 zamietol.

2.2 Žalobca v žalobe tvrdí, že orgány činné v trestnom konaní nepostupovali správne, keďže vo fáze prípravného konania nepreverili dostatočne všetky dôležité skutočnosti, hoci v zmysle zásad trestného konania uvedených v ust. § 2 Trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou majú povinnosť objasňovať okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech. Nesprávny postup orgánov činných v trestnom konaní podľa žalobcu spočíval najmä v tom, že mu obvinenie bolo vznesené dňa 29.12.2017 a až do 2.3.2018, kedy na verejnom zasadnutí, na ktorom sa rozhodovalo o jeho prepustení z výkonu väzby na slobodu, nebola vypočutá jeho manželka v procesnej pozícii poškodenej, ktorá vo svojej výpovedi ešte pred vznesením obvinenia opakovane tvrdila, že ju netýral a samotné obvinenie považuje za omyl. Žalobca v tejto súvislosti upriamil pozornosť na skutočnosť, že trestné oznámenie nepodala jeho manželka, ale trestné stíhanie začalo na základe trestného oznámenia zo dňa 23.10.2017, ktoré podala sestra poškodenej. Vyšetrovateľ vzniesol obvinenie proti jeho osobe až 29.12.2017 na podklade znaleckého posudku, a následne bol dňa 9.1.2018 zadržaný a na návrh prokurátora Okresnej prokuratúry Košice I zo dňa 11.1.2018 bol sudcom pre prípravné konanie vzatý do väzby. Žalobca poukázal, že prokurátor svoj návrh na vzatie do väzby opieral výlučne o znalecký posudok, pričom podľa názoru prokurátora boli dané dôvody väzby uvedené v ust. § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Má však za to, že ak by existovali dôvody tzv. „pokračovacej väzby“, tak v tom prípade mal byť vzatý do väzby ihneď, a nie skoro 3 mesiace po podaní trestného oznámenia, kedy počas tohto obdobia mohol pokračovať v páchaní trestnej činnosti, z ktorej bol obvinený. Žalobca argumentoval, že v tomto konaní jednoznačne nebol naplnený účel väzby, nielen preto, že bol oslobodený spod obžaloby z dôvodu, že nebolo dokázané, že sa skutok stal, ale taktiež preto, že v prípade, ak tu bola dôvodná obava, že bude pokračovať v trestnej činnosti, mal byť vzatý do väzby bezodkladne, a nie až 3 mesiace po podaní trestného oznámenia. Aj z týchto dôvodov považuje žalobca vykonanú väzbu za nezákonnú a nedôvodnú. Podľa žalobcu v trestnom konaní boli závažným spôsobom porušené jeho práva, a to najmä právo na spravodlivý proces a právo na obhajobu z dôvodu, že ako obvinený nebol upovedomený o procesných úkonoch, a teda taktiež došlo k porušeniu zásady kontradiktórnosti konania. Žalobca v žalobe podotkol, že žiadny zo svedkov, nikdy ani len nepriamo, nepotvrdil, že by mal fyzicky alebo psychicky napadnúť poškodenú, t.j. svoju manželku. Táto od začiatku popierala, že by jej nejakým spôsobom ubližoval, samotné obvinenie považovala za omyl a uvádzala, že ho ako manžela miluje, a nevie si bez neho predstaviť život.

2.3 Žalobca nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 29.000,- Eur odôvodnil tými skutočnosťami, že pred začatím trestného stíhania pracoval ako IT pracovník v spoločnosti T- systems Slovakia s.r.o.

s čistým mesačným príjmom vo výške 700,- Eur. Nebol nikdy trestaný, viedol riadny život, žil so svojou manželkou a deťmi v riadnej rodine, bol jej oporou. Dňa 9.1.2018 bol zadržaný orgánmi činnými v trestnom konaní ako podozrivý, a od tohto momentu už nebol zo zadržania prepustený, ale bol vzatý priamo do väzby. Začatie trestného stíhania, pobyt vo väzbe a psychické problémy s tým spojené mali za následok jeho odchod z práce. Po prepustení z väzby mal problém nájsť si zamestnanie. V dôsledku trestného stíhania sa nemohol zamestnať v štátnej správe, a ani v súkromnej sfére ho taktiež nechcel nikto zamestnať. Postupne sa prestal zúčastňovať verejných a spoločenských udalostí, jeho priatelia a známi sa mu začali vyhýbať, pretože ho považovali za nespoľahlivého. V dôsledku straty zamestnania prišiel aj o stabilný príjem, čo vyústilo do jeho psychických problémov. Trestné stíhanie zasiahlo aj do jeho súkromného života. Celá rodina pozerala na neho ako na človeka, ktorý dokáže psychicky aj fyzicky týrať nevinnú ženu aj napriek tomu, že svoju ženu nadovšetko miluje. Okolie naňho hľadelo ako na zločinca, svokra a švagriná požadovali, aby najbližšie roky strávil vo väzení, napriek tomu, že svojej žene neublížil, vo svojom okolí o ňom šírili reči, aký je to trýzniteľ, a preto sa mu okolie otáčalo chrbtom. Má za to, že trestným stíhaním, ako aj neopodstatnenou väzbou, ktorá trvala 70 dní, došlo k závažným zásahom do jeho súkromnej, rodinnej, pracovnej a zdravotnej sféry, a bola mu tak spôsobená značná nemajetková ujma.
2.4 Žalobca si žalobou uplatnil aj ušlý zisk vo výške 2.100,- Eur za tri mesiace, ktoré strávil vo výkone väzby. Uviedol, že väzba u neho začala plynúť dňa 9.1.2018 a skončila sa dňom 19.3.2018.
2.5 Žalobca si v konaní uplatnil aj úrok z omeškania vo výške 5% zo sumy 2.100,- Eur odo dňa 14.11.2020 do zaplatenia a úrok z omeškania vo výške 5% zo sumy 29.000,- Eur odo dňa 14.11.2020 do zaplatenia vzhľadom k skutočnosti, že žalovaná v 2. rade mu dňa 13.11.2020 zaslala oznámenie o výsledku predbežného prerokovania nároku na náhradu škody a upovedomila ho, že jeho nárok neuspokojí ani čiastočne.
3. Mestský súd Košice vo veci rozhodol po prvýkrát rozsudkom zo dňa 30.11.2023 pod č.k. 34C/2/2021 - 330 tak, že žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 12.720,60 Eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy spolu s 5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 12.720,60 Eur odo dňa 14.11.2020 do zaplatenia s tým, že náhrada nemajetkovej ujmy za väzbu predstavuje sumu 6.970,60 Eur a náhrada nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie predstavuje sumu 5.750,- Eur (I. výrok rozsudku), ďalej žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 2.051,58 Eur titulom náhrady ušlého zisku spolu s 5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 2.051,58 Eur odo dňa 14.11.2020 do zaplatenia (II. výrok rozsudku), v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (III. výrok rozsudku) a žalobcovi priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% (IV. výrok rozsudku).
4. Žalovaná podala v zákonnej lehote proti predmetnému rozsudku odvolanie. O jej odvolaní rozhodol Krajský súd v Košiciach rozsudkom zo dňa 26.2.2025 vydaným pod č.k. 9Co/17/2024 - 385 tak, že potvrdil rozsudok v napadnutom II. vyhovujúcom výroku o povinnosti žalovanej na zaplatenie sumy 2.051,58 Eur s úrokom z omeškania 5 % z dlžnej sumy ročne odo dňa 14.11.2020 do zaplatenia a zrušil I. zaväzujúci výrok rozsudku o povinnosti žalovanej na zaplatenie peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy a súvisiaci IV. výrok o nároku na náhradu trov konania a v zrušenom rozsahu vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uviedol, že z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie nevyplýva, ktoré konkrétne individuálne okolnosti prípadu boli rozhodujúce pri stanovení náhrady nemajetkovej ujmy, a ktoré ho viedli k ustáleniu adekvátnosti priznanej výšky odškodnenia za mesiac trvania trestného stíhania, či deň výkonu väzby, keď v rozhodnutí absentujú porovnateľné kritériá v obdobných prípadoch, ktoré mali byť súdom prvej inštancie brané do úvahy.

5. Žalovaná v podaní zo dňa 2.6.2025 poukázala na skutočnosť, že z dôvodu nepreukázania existencie konkrétnych negatívnych dôsledkov v jednotlivých oblastiach života žalobcu v súvislosti s výkonom väzby, resp. s vedením trestného stíhania, nie je daný objektívny dôvod pre priznanie žalobcom uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy práve vo výške 99,58 Eur za deň väzby (70 dní väzby), resp. dôvod pre priznanie náhrady nemajetkovej práve vo výške 250,- Eur za mesiac trestného stíhania (23 mesiacov). Žalobca podľa žalovanej totiž existenciu iných ako prezumovaných následkov nepreukázal. Hoci vedenie trestného stíhania, resp. výkon väzby nepochybne predstavujú zásah do súhrnu osobnostných práv poškodeného, to nezbavuje poškodeného povinnosti preukázať, v prípade uplatňovania peňažnej náhrady, vznik tejto nemajetkovej ujmy v jednotlivých oblastiach života. Aby úvahy o výške náhrady nemajetkovej ujmy neboli ponechané na ľubovôľu súdu, musia byť založené na konkrétnych a preskúmateľných hľadiskách. Poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 11. 1. 2012, sp. zn. 30Cdo/2357/2010, rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 9Cdo/259/2021 zo dňa 26.7.2023, rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave, sp. zn.

14Co/17/2023 zo dňa 19.12.2023, sp. zn. 6Co/3/2022 zo dňa 31.10.2023, rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 13.2.2020, sp.zn. 12Co/46/2019, rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 11.12.2024, sp.zn. 9Co/13/2024. Žalobcom uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ako aj jej výšku považuje za neprimeraný a odporujúci ustálenej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ako aj zásade rozumného a spravodlivého usporiadania vzťahov.

6. Jednou z elementárnych vlastnosti´, definuju´cich v podmienkach u´stavne´ho syste´mu i pra ´vneho poriadku Slovenskej republiky su´dnu moc a aj jej prima´rnych nositeľov (sudcov), je jej neza ´vislosť a uzˇ u´stava i za´kon o sudcoch stanovujú tiezˇ obrazne´ mantinely neza´vislosti, tvorene´ ty ´m, cˇi´m sa ma´ na jednej strane sudca pri svojom rozhodovani´ riadiť a cˇi´m je na druhej strane viazany´ (vy´slovne len pra´vnymi predpismi so silou za´kona a vysˇsˇou, pra´vnym na´zorom U´stavného súdu Slovenskej republiky, vysloveny´m v konani´ o su´lade pra´vnych predpisov, pokialˇ toto inicioval su´d a za podmienok ustanoveny´ch tzv. procesny´mi za´konmi tiezˇ pra´vnym na´zorom insˇtancˇne nadriadene´ho su´du); takto su´ za´rovenˇ urobene´ su´cˇastˇou pra´vneho poriadku ako za´kladne´ interpretacˇne´ pravidla´, za pomoci ktory´ch ma´ sudca riadne naplniť pozˇiadavky kladene´ na neho v procese poskytovania ochrany dotknuty´m pra´vam strán sporu.

7. Organiza´cia vsˇeobecny´ch su´dov je vybudovana´ hierarchicky, kazˇdy´ stupenˇ su´dnictva plni´ jemu za´konom urcˇenu´ u´lohu. Ta´to organiza´cia musi´ garantovať naplnenie za´kladne´ho pra´va strany sporu na su´dnu ochranu. Aby sa tak mohlo statˇ, musi´ byť syste´m vsˇeobecny´ch su´dov syste´mom funkcˇny´m.

8. V súlade s vyššie uvedeným záväznosť právneho názoru súdu vyššej inštancie, ktorý súd vyššej inštancie uviedol v zrušovacom rozhodnutí, spôsobuje, že súd nižšej inštancie je pri ďalšom rozhodovaní týmto názorom viazaný, avšak hovoríme o záväznosti v danej preskúmavanej veci. To znamená, že v tomto prípade súd nižšej inštancie už nemá naďalej voľnú úvahu pri právnom posúdení skutkového stavu v danom spore a je povinný riadiť sa právnym posúdením súdu vyššej inštancie a na jeho základe spor rozhodnúť. Hovoríme o kasačnej záväznosti zrušovacieho rozhodnutia, v zmysle ktorej je súd nižšej inštancie povinný bezvýhradne sa podriadiť právnemu názoru súdu vyššej inštancie vyslovenému v zrušovacom rozhodnutí.

9. S poukazom na vyššie uvedené v súlade s ust. § 180 Civilného sporového poriadku súd po vrátení veci odvolacím krajským súdom na ďalšie konanie a rozhodnutie, viazaný názorom súdu vyššej inštancie, opätovne posúdil argumentáciu strán sporu a vec rozhodol dňa 4.9.2025. Pri svojom rozhodovaní prihliadal na podania a vyjadrenia strán sporu, predložené listinné dôkazy a zistil nasledovný skutkový stav veci:

10. Z vyšetrovacieho spisu Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach, odboru kriminálnej polície sp.zn. ČVS: D. - XXXX/X - A. - B. - XXXX súd zistil, že poverený vyšetrovateľ uznesením vydaným dňa 20.11.2017 začal trestné stíhanie za zločin Týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa ust. § 208 ods. 1 písm. a), b) a e) Trestného zákona preto, že páchateľ od roku 2010 do súčasnej doby opakovane spôsobuje fyzické a psychické utrpenie v byte v B. E. F. A. X a na iných miestach, svojej manželke G. A., a to pravidelným a neustále sa stupňujúcim ponižovaním, pohŕdavým správaním, neustálym sledovaním, vyvolávaním stresu, bitím, bezdôvodným odopieraním zdravotnej starostlivosti a nedôvodným obmedzovaním v prístupe k majetku, ktorý má právo užívať, čím jej týmto svojím konaním spôsobuje psychické a fyzické utrpenie. Dňa 24.11.2017 bolo povereným vyšetrovateľom podľa ust. § 174 ods. 1 Trestného poriadku vydané opravné uznesenie, ktorým došlo k oprave paragrafového znenia skutkovej podstaty a v danej veci tak bolo začaté trestné stíhanie za zločin Týranie blízkej osoby a zverenej osoby podľa ust. § 208 ods. 1 písm. a), b), e), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na ust. § 138 písm. b) Trestného zákona.
11. Uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach, odboru kriminálnej polície vydaným pod C.: D. - XXXX/X-XXX-XX-XXXX zo dňa 29.12.2017 poverený vyšetrovateľ vzniesol žalobcovi obvinenie pre zločin Týranie blízkej osoby a zverenej osoby podľa ust. § 208 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. e), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na ust. § 138 písm. b) Trestného zákona, nakoľko doposiaľ zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že obvinený žalobca od roku 2010 do súčasnej doby opakovane spôsobuje fyzické a psychické utrpenie v byte v B. E. F. A. X a na iných miestach, svojej manželke G. A., a to pravidelným a neustále sa stupňujúcim ponižovaním, pohŕdavým správaním, neustálym sledovaním, vyvolávaním stresu, častým telefonovaním

aj videohovormi počas jej pracovnej doby, bitím, následkom čoho mala poškodená viaceré podliatiny pod okom, bezdôvodným odopieraním zdravotnej starostlivosti, kde poškodená G. A. nebola včas na lekárskom ošetrení a nedôvodným obmedzovaním v prístupe k majetku, ktorý má právo užívať, následkom čoho mali odstavenú dodávku energií do bytu, čím jej týmto svojím konaním spôsobuje psychické a fyzické utrpenie, čo bolo preukázané psychologickým znaleckým vyšetrením, kde bolo zistené, že G. A. má znaky týranej osoby, ktoré majú charakter tzv. štokholmského syndrómu - v počiatkoch rozvoja a zažíva doma príkorie, ktoré má charakter ťažkého stupňa.

12. Z vyšetrovacieho spisu vyplýva, že obvinenému žalobcovi bolo uznesenie o vznesení obvinenia doručené dňa 9.1.2018, proti ktorému sťažnosť nepodal.

13. Zo zápisnice Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach, odboru kriminálnej polície o zadržaní obvineného vyplýva, že žalobca bol dňa 9.1.2018 o 13.20 hod. zadržaný z dôvodov uvedených v ust. § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pretože z povahy skutku a jeho prevedenia vyplýva dôvodná obava, že bude pokračovať v trestnej činnosti, pre ktoré mu bolo vznesené obvinenie, nakoľko býva v spoločnej domácnosti s poškodenou G. A., manželkou.

14. Zo zápisnice o výsluchu obvineného zo dňa 11.1.2018 ako aj z písomného vyhotovenia uznesenia Okresného súdu Košice I vydaného pod č.k. 4Tp/7/2018 - 33 je zrejmé, že obvinený žalobca bol sudcom pre prípravné konanie podľa ust. § 87 ods. 2 Trestného poriadku z dôvodov uvedených v ust. § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku vzatý do väzby, ktorá začala plynúť dňom obmedzenia osobnej slobody, t.j. dňom 9.1.2018 o 13.20 hod. a jej výkon bol nariadený v Ústave na výkon väzby a výkon trestu odňatia slobody Košice, Floriánska 18.

15. V konaní bolo jednoznačne preukázané, že žalobca sa po vyhlásení uznesenia o vzatí do väzby a poučení o riadnom opravnom prostriedku proti vyhlásenému uzneseniu výslovne vzdal svojho zákonného práva podať sťažnosť proti uzneseniu o vzatí do väzby v mene svojom, ako aj v mene všetkých oprávnených osôb, ktorá skutočnosť je zjavná aj zo zápisnice Okresného súdu Košice I o výsluchu obvineného zo dňa 11.1.2018.

16.1 Z vyšetrovacieho spisu ďalej vyplýva, že obvinený žalobca prostredníctvom svojho obhajcu podal dňa 15.2.2018 žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu, ktorá bola okresnému súdu spolu so zamietavým stanoviskom Okresnej prokuratúry Košice I doručená dňa 21.2.2018.
16.2 Okresný súd Košice I svojím uznesením zo dňa 2.3.2018 vydaným pod č.k. 4Tp/7/2018 - 41 vyhovel žiadosti obvineného žalobcu a prepustil obvineného žalobcu z väzby na slobodu, a zároveň podľa ust. § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku súd prijal a nahradil väzbu obvineného žalobcu písomným sľubom, podľa ust. § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku súd väzbu obvineného žalobcu nahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka a v súlade s ust. § 82 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku uložil obvinenému žalobcovi povinnosť pravidelne dvakrát za mesiac dostaviť sa pred probačného a mediačného úradníka Okresného súdu Košice I podľa jeho pokynov.
16.3 Prokurátor Okresnej prokuratúry Košice I podal proti tomuto uzneseniu sťažnosť, ktorú Krajský súd v Košiciach na neverejnom zasadnutí konanom dňa 19.3.2018 uznesením vydaným pod č.k. 8Tpo/15/2018 - 44 podľa ust. § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol, a následne bol obvinený žalobca z výkonu väzby prepustený na slobodu.
16.4 V tejto súvislosti možno konštatovať, že väzba u obvineného žalobcu začala plynúť dňom obmedzenia jeho osobnej slobody, t.j. dňom 9.1.2018 o 13.20 hod. a trvala do 19.3.2018 vrátane, teda trvala 70 dní.

17. Vyšetrovateľ Okresného riaditeľstva Policajného zboru, Odboru kriminálnej polície po vykonaní dokazovania predložil Okresnej prokuratúre Košice I spisový materiál s návrhom na podanie obžaloby podľa ust. § 209 ods. 1 Trestného poriadku.

18. Z pripojeného trestného spisu vedeného na Okresnom súde Košice I pod sp.zn. 8T/27/2018 vyplýva, že dňa 18.7.2018 bola okresnému súdu doručená obžaloba na obvineného žalobcu, ktorú na neho podal prokurátor Okresnej prokuratúry Košice I.

19. Okresný súd Košice I svojím rozsudkom zo dňa 15.5.2019 vydaným pod č.k. 8T/27/2018 - 442 obžalovaného žalobcu oslobodil spod obžaloby, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný žalobca stíhaný.

20. Voči tomuto oslobodzujúcemu rozsudku Okresného súdu Košice I podal prokurátor Okresnej prokuratúry Košice I odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 11.12.2019 vydaným pod č.k. 4To/94/2019 - 463 tak, že odvolanie okresného prokurátora uznesením podľa ust. § 319 Trestného poriadku zamietol.

21. Žalobca podaním zo dňa 3.4.2020 adresovaným Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky požiadal ministerstvo vnútra o predbežné prerokovanie jeho nároku na náhradu škody, pričom jeho žiadosť bola postúpená ministerstvom v súlade s ust. § 4 ods. 1 písm. a) ust. § 4 ods. 3 a ust. § 15 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. žalovanej, ktorá nárok žalobcu neuznala, ktorú skutočnosť žalobcovi oznámila vo svojom stanovisku zo dňa 13.11.2020. Žalovaná vo svojej odpovedi uviedla, že žalobca nepodal voči uzneseniu o vznesení obvinenia, ani voči uzneseniu o vzatí do väzby riadny opravný prostriedok (ust. § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z.), a preto podľa jej názoru neboli splnené zákonné predpoklady vzniku nároku na náhradu škody spôsobenej výkonom verejnej moci.
22. Zákon č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov nadobudol účinnosť dňa 1.7.2004.

23. Podľa ust. § 1 citovaného zákona tento zákon upravuje
a) zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci,
b) zodpovednosť obce a vyššieho územného celku (ďalej len „územná samospráva“) za škodu spôsobenú orgánmi územnej samosprávy pri výkone samosprávy,
c) predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody a právo na regresnú náhradu.

(Poznámka súdu - v danom prípade k žalobcom tvrdenej škode malo dôjsť nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci zo dňa 29.12.2017 a rozhodnutím orgánu verejnej moci zo dňa 11.1.2018, preto súd na posúdenie nároku žalobcu aplikoval zákon v znení účinnom do 28.2.2019).

24. Podľa ust. § 2 citovaného zákona na účely tohto zákona
a) výkon verejnej moci je rozhodovanie a úradný postup orgánov verejnej moci o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb,
b) orgán verejnej moci je
1. štátny orgán,
2. orgán územnej samosprávy, verejnoprávna inštitúcia, orgán záujmovej samosprávy, fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorým zákon zveril výkon verejnej moci.

25. Podľa ust. § 3 ods. 1 a ods. 2 citovaného zákona štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci
a) nezákonným rozhodnutím,
b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,
c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo
d) nesprávnym úradným postupom.
Zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

26. Podľa ust. § 17 ods. 3 citovaného zákona výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na
a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

27. Podľa ust. § 17 ods. 4 citovaného zákona výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu.

28. Podľa ust. § 6 zákona č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi účinného do 31.12.2017 celková suma odškodnenia poskytnutá podľa tohto zákona nesmie presiahnuť päťdesiatnásobok minimálnej mzdy.

29. Podľa ust. § 12 ods. 2 zákona č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného do 30.6.2021 ak bola trestným činom spôsobená smrť, obeť násilného trestného činu má nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiatnásobku minimálnej mzdy. Ak je obetí násilného trestného činu viac, suma odškodnenia sa medzi nich rozdelí rovnakým dielom.

30. Podľa Článku 46 ods. 3 zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy Slovenskej republiky každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

31.1 Podľa Článku 5 ods. 1 a ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane na základe postupu stanového zákonom:
a) zákonné pozbavenie slobody osoby po odsúdení príslušným súdom;
b) zákonné zatknutie alebo pozbavenie slobody z dôvodu nesplnenia rozhodnutia vydaného súdom v súlade 8 9 so zákonom alebo s cieľom zabezpečiť splnenie povinnosti stanovenej zákonom;
c) zákonné zatknutie alebo pozbavenie slobody za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak je to dôvodne považované za potrebné za účelom zabránenia spáchaniu trestného činu alebo úteku po jeho spáchaní;
d) pozbavenie slobody maloletého na základe zákonného rozhodnutia za účelom výchovného dohľadu alebo jeho zákonné pozbavenie slobody za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán;
e) zákonné pozbavenie slobody osôb, aby sa zabránilo šíreniu nákazlivej choroby, alebo duševne chorých osôb, alkoholikov, narkomanov alebo tulákov;
f) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie štátu, alebo osoby, proti ktorej sa vedie konanie o vypovedaní alebo vydaní.
31.2 Každý, kto bol zatknutý alebo pozbavený slobody v rozpore s ustanoveniami tohto článku, má nárok na odškodnenie.

32. Predmetom konania je nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 12.720,60 Eur, keďže rozhodnutie v časti náhrady ušlého zisku vo výške 2.051,58 Eur s príslušenstvom nadobudlo právoplatnosť dňa 15.4.2025 a v prevyšujúcej časti v ktorej bola žaloba zamietnutá nadobudlo rozhodnutie Mestského súdu Košice zo dňa 30.11.2023 právoplatnosť dňa 19.12.2023.

33. Žalobca v spore požadoval priznanie nemajetkovej ujmy v celkovej výške 29.000,- Eur, pričom suma pozostávala z nároku nemajetkovej ujmy za väzbu vo výške 6.970,60 Eur, t.j. 99,58 Eur za každý deň strávený vo väzbe (väzba trvala 70 dní od 9.1.2018 do 19.3.2018) a zvyšná časť nemajetkovej ujmy predstavovala nezákonné trestné stíhanie. Pri posudzovaní nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, prihliadal súd na samotnú povahu trestnej veci, celkovú dĺžku obmedzenia osobnej slobody, trvanie trestného stíhania, ako aj následky ktoré žalobca preukázal v súkromnom živote, v pracovnej sfére a v spoločenskom uplatnení. Súd postupoval podľa kritérií upravených v ust. § 17 ods. 3 a výšku priznanej nemajetkovej ujmy limitoval v zmysle ust. § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. v spojení s ust. § 12 zákona č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

34. Vo veci nebolo sporné, že poverený vyšetrovateľ uznesením vydaným dňa 20.11.2017 začal trestné stíhanie za zločin Týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa ust. § 208 ods. 1 písm. a), b) a e) Trestného zákona s tým, že dňa 24.11.2017 bolo povereným vyšetrovateľom podľa ust. § 174 ods. 1 Trestného poriadku vydané opravné uznesenie, ktorým došlo k oprave paragrafového znenia skutkovej podstaty a v danej veci tak bolo začaté trestné stíhanie za zločin Týranie blízkej osoby a zverenej osoby podľa ust. § 208 ods. 1 písm. a), b), e), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na ust. § 138 písm. b) Trestného zákona. Nebolo sporné, že uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach, odboru kriminálnej polície vydaným pod C.: D. - XXXX/X-XXX-XX-XXXX zo dňa 29.12.2017 poverený vyšetrovateľ vzniesol žalobcovi obvinenie pre zločin Týranie blízkej osoby a zverenej osoby podľa ust. § 208 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. e), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na ust. § 138 písm. b) Trestného zákona. Nebolo sporné, že obvinenému žalobcovi bolo uznesenie o vznesení obvinenia doručené dňa 9.1.2018, proti ktorému sťažnosť nepodal. Sporným sa v konaní

nestalo, že žalobca bol dňa 9.1.2018 o 13.20 hod. zadržaný z dôvodov uvedených v ust. § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, a že žalobca bol následne sudcom pre prípravné konanie podľa ust. § 87 ods. 2 Trestného poriadku z dôvodov uvedených v ust. § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku vzatý do väzby, ktorá začala plynúť dňom obmedzenia osobnej slobody, t.j. dňom 9.1.2018 o 13.20 hod. a jej výkon bol nariadený v Ústave na výkon väzby a výkon trestu odňatia slobody Košice, Floriánska 18. Z vykonaného dokazovania nesporne vyplynulo, že žalobca sa po vyhlásení uznesenia o vzatí do väzby a poučení o riadnom opravnom prostriedku proti vyhlásenému uzneseniu výslovne vzdal svojho zákonného práva podať sťažnosť proti uzneseniu o vzatí do väzby v mene svojom, ako aj v mene všetkých oprávnených osôb, ktorá skutočnosť je zjavná aj zo zápisnice Okresného súdu Košice I o výsluchu obvineného zo dňa 11.1.2018. Je nesporné, že Okresný súd Košice I svojím uznesením zo dňa 2.3.2018 vydaným pod č.k. 4Tp/7/2018 - 41 vyhovel žiadosti obvineného žalobcu a prepustil obvineného žalobcu z väzby na slobodu, pričom prokurátor Okresnej prokuratúry Košice I podal proti tomuto uzneseniu sťažnosť, ktorú Krajský súd v Košiciach na neverejnom zasadnutí konanom dňa 19.3.2018 uznesením vydaným pod č.k. 8Tpo/15/2018 - 44 podľa ust. § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol, a následne bol obvinený žalobca z výkonu väzby prepustený na slobodu. Väzba u obvineného žalobcu tak plynula dňom obmedzenia jeho osobnej slobody, t.j. dňom 9.1.2018 o 13.20 hod. a trvala do 19.3.2018 vrátane, teda trvala 70 dní. Je nesporné, že Okresný súd Košice I svojím rozsudkom zo dňa 15.5.2019 vydaným pod č.k. 8T/27/2018 - 442 obžalovaného žalobcu oslobodil spod obžaloby, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný žalobca stíhaný, a že voči tomuto oslobodzujúcemu rozsudku podal prokurátor Okresnej prokuratúry Košice I odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 11.12.2019 vydaným pod č.k. 4To/94/2019 - 463 tak, že odvolanie okresného prokurátora uznesením podľa ust. § 319 Trestného poriadku zamietol.

35. Žalobca ako poškodený podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím v zmysle ust. § 15 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, ktoré jeho žiadosť postúpila v súlade s ust. § 4 ods. 1 písm. a) ust. § 4 ods. 3 a ust. § 15 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. žalovanej, ktorá nárok žalobcu neuznala, ktorú skutočnosť žalobcovi oznámila vo svojom stanovisku zo dňa 13.11.2020.

36. Na úvod súd uvádza, že mal v konaní za preukázané splnenie prvej obligatórnej podmienky stanovenej v ust. § 15 a ust. § 16 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, nakoľko z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobca požiadal o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, pričom k uspokojeniu jeho nároku nedošlo a súčasne žalobca si žalobou uplatnil nárok v takom rozsahu, v akom bol predbežne prerokovaný.

37. Zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci je osobitnou zodpovednosťou upravenou zákonom č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov.

38. Základnými predpokladmi zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci v prípade nezákonného rozhodnutia sú existencia nezákonného rozhodnutia, vydaného orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci, existencia škody a príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody.

39. Prostredníctvom práv priznaných Článkom 46 ods. 3 Ústavy Slovenská republika poskytuje ústavnú záruku, že orgán verejnej moci bude o právach oprávnených osôb rozhodovať v súlade so zákonom, a že postup uskutočnený v mene orgánu verejnej moci bude správny. V prípade odklonu od tejto záruky Slovenská republika určuje, že poškodená osoba dostane náhradu za spôsobenú škodu. Účelom základných práv zaručených čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky nie je poskytnutie satisfakcie každému, komu orgán verejnej moci porušil jeho ochranu priznanú právnym poriadkom. Základné právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, aj základné právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom sa vymedzuje a identifikuje so škodou.

40. Za ústavne konformný treba preto považovať výklad, podľa ktorého v prípade posudzovania zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o začatí trestného stíhania, ak k takému

rozhodnutiu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesenie obvinenia pre nezákonnosť. Právoplatnosťou rozhodnutia o zastavení trestného stíhania sa trestné konanie končí, to znamená, že zanikajú účinky rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia. Ústavnoprávny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré bolo zastavené, treba hľadať nielen v ustanovení Článku 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ale vo všeobecnej rovine predovšetkým v Článku 1 ods. 1 tohto základného zákona, teda v princípoch materiálneho právneho štátu.

41. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré sa neskončilo právoplatným odsúdením, je teda tiež špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov a túto nemožno odmietnuť len z dôvodu, že rozhodnutie o začatí trestného stíhania a vzatí žalobcu do väzby bolo zákonné, pretože v tom čase nebol postup orgánov činných v trestnom konaní a neskôr postup súdu v rozpore so zákonom. Súd má za to, že uvedenú situáciu je nutné posudzovať extenzívne nielen v súlade s európskou judikatúrou a zásadami ústavnoprávneho štátu. Ak má byť štát skutočne považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým priamo zasiahli do základných práv jednotlivca. Nemožno prehliadnuť, že štát nemá slobodnú vôľu, ale je striktne povinný dodržiavať právo v jeho ideálnej (škodu nepôsobiacej) interpretácii. Na jednej strane je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ich postup ukáže ako mylný, zasahujúci do základných práv.

42. Predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je predovšetkým existencia nezákonného rozhodnutia, t.j. takého rozhodnutia, ktoré je v rozpore s objektívnym právom. Zodpovednosť štátu je podmienená využitím riadnych opravných prostriedkov smerujúcich proti nezákonnému rozhodnutiu. Vznik tejto zodpovednosti ďalej predpokladá, že sa nezákonné rozhodnutie zrušilo, teda zbavilo právoplatnosti.

43. V preskúmavanej veci žalobca svoj nárok na náhradu škody odvodzoval titulom dvoch nezákonných rozhodnutí - uznesenia o vznesení obvinenia a uznesenia okresného súdu o vzatí do väzby. Jeho trestné stíhanie sa skončilo oslobodzujúcim rozsudkom Okresného súdu Košice I zo dňa 15.5.2019, ktorým bol oslobodený spod skutku obžaloby prokurátora z dôvodu, že nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol obžalovaný žalobca trestne stíhaný. Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 11.12.2019 zamietol odvolanie prokurátora okresnej prokuratúry proti rozsudku Okresného súdu Košice I, a preto rozsudok Okresného súdu Košice I zo dňa 15.5.2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 11.12.2019 nadobudol právoplatnosť dňa 11.12.2019.

44. V prípade uznesenia o vznesení obvinenia zákon č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov výslovne neuvádza tento druh rozhodnutia, ako rozhodnutie, ktoré by bolo možné posúdiť ako nezákonné.

45. Keďže toto uznesenie o vznesení obvinenia nebolo pre nezákonnosť zrušené podľa ust. § 4 ods. 1 citovaného zákona, bolo potrebné zaoberať sa otázkou, či oslobodenie spod obžaloby môže mať z hľadiska ust. § 6 citovaného zákona rovnaký význam ako jeho zrušenie pre nezákonnosť. Pri posudzovaní uvedenej otázky treba vziať do úvahy, že po oslobodení spod obžaloby neprichádza do úvahy podanie opravného prostriedku proti uzneseniu o vznesení obvinenia, lebo z hľadiska trestného konania je to už bezpredmetné. Záporná odpoveď na položenú otázku by nezodpovedala zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu obsiahnutej v citovanom zákone. Tá sleduje, aby každá zákonom predpokladaná majetková ujma spôsobená nesprávnym, či nezákonným zásahom štátu proti fyzickej osobe, bola odčinená. Záporná odpoveď by viedla k tomu, že fyzická osoba, proti ktorej bolo vznesené obvinenie, by musela niesť materiálne dôsledky takéhoto rozhodnutia, aj keď sa ukázalo nesprávnym a trestné konanie skončilo tak, že na ňu treba hľadieť ako na nevinnú.

46. Súd sa stotožnil s argumentáciou žalobcu, že oslobodenie spod obžaloby má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť, čo je základná podmienka pre uplatnenie práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, tak ako to vyplýva z dikcie ust. § 6 ods. 1 citovaného zákona.

47. Vyššie uvedený výklad predstavuje už ustálenú súdnu judikatúru a súdnu prax. Skutočnosť, že nedošlo (resp. objektívne nemohlo dôjsť) k zrušeniu rozhodnutia, ktorým sa začína trestné stíhanie, na tom nič nemení. Podstata nároku na náhradu škody sa totiž v tomto prípade neviaže na správnosť alebo nesprávnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania, ale na samotný výsledok celého trestného stíhania. V tejto súvislosti potom nemožno prisvedčiť argumentácii žalovanej obsiahnutej v jej vyjadrení k žalobe, že orgány činné v trestnom konaní sú povinné zaoberať sa každým trestným oznámením, vyhodnotiť jeho dôvodnosť, a na základe tejto úvahy určiť ďalší postup v trestnom konaní, a aj keď podľa odôvodnenia oslobodzujúceho rozsudku súd dospel k záveru, že nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol žalobca obžalovaný, uvedený stav nezakladá jednoznačný záver o tom, že v čase vznesenia obvinenia neboli splnené podmienky pre vydanie uznesenia o vznesení obvinenia z dôvodu závažného podozrenia zo spáchania trestného činu, a ani takýto výsledok trestného konania nespochybňuje dôvodnosť a zákonnosť vznesenia obvinenia žalobcovi.

48. Zhrnúc uvedené súd musí konštatovať, že v prípade uznesenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach, odboru kriminálnej polície vydaného pod ČVS: D. - XXXX/X-XXX-XX-XXXX, ktorým mu bolo dňa 29.12.2017 vznesené obvinenie pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa ust. § 208 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. e), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na ust. § 138 písm. b) Trestného zákona je splnená prvá základná podmienka pre záver o zodpovednosti štátu.

49. V prípade druhého žalobcom označeného nezákonného rozhodnutia - uznesenia Okresného súdu Košice I zo dňa 11.1.2018 vydaného pod sp.zn. 4Tp/7/2018, ktorým súd rozhodol o vzatí obvineného žalobcu do výkonu väzby zákon č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov upravuje podmienky pre uplatnenie a priznanie náhrady škody, okrem iného v prípadoch, ak osobe vznikne škoda z dôvodu rozhodnutia o jej vzatí do väzby. Zákon je s ohľadom na rozhodnutie o väzbe jednoznačný v tom, že zásadne stanovuje, že osoba má nárok na náhradu škody, ktorá jej vznikla rozhodnutím o väzbe, ak bola oslobodená spod obžaloby, trestné stíhanie bolo voči nej zastavené, alebo trestná vec bola postúpená inému orgánu. Na priznanie nároku na náhradu škody je v takomto prípade potrebné kumulatívne splnenie zákonom stanovených podmienok, a to, že osoba bola zobratá do väzby, resp. bola vo výkone väzby, práve z tohto dôvodu jej vznikla škoda, a následne bola spod obžaloby v trestnom konaní oslobodená, trestné stíhanie bolo voči nej zastavené, alebo trestná vec bola postúpená inému orgánu. Priznanie nároku na náhradu škody v prípade rozhodnutia o väzbe nevyžaduje, aby bolo toto rozhodnutie o vzatí do väzby zrušené pre jeho nezákonnosť. Rozhodujúcim pre posúdenie opodstatnenosti väzby je len neskorší výsledok trestného konania. Základnou podmienkou priznania nároku na náhradu škody je taký výsledok trestného konania, pri ktorom nedošlo k právoplatnému odsúdeniu osoby, ktorá bola vo väzbe, teda k vysloveniu jej viny za skutok, v súvislosti s ktorým bola vzatá do väzby.

50. Taktiež je irelevantné, či v skoršom štádiu trestného konania bolo s ohľadom na dovtedy vykonané dokazovanie možné mať za to, že sú splnené podmienky na zobratie dotknutej osoby do väzby, teda či v skoršom štádiu trestného konania bol daný zákonný dôvod väzby. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29.2.2012 vydané pod sp. zn. 1 Cdo 65/2010, v ktorom je v odôvodnení rozhodnutia uvedené, že danú situáciu je potrebné posudzovať aj v zmysle čl. 5 ods. 1 a ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, i keď nárok na odškodnenie väzby vznikol v zmysle ust. § 8 ods. 5 písm. b) zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov. Pri aplikácii Dohovoru je nevyhnutné neopomenúť osobitnosť spočívajúcu v tom, že pôvodne zákonná väzba, nepredstavujúca porušenie čl. 5 ods. 1 až 4 Dohovoru, sa v dôsledku oslobodenia obžalovaného spod obžaloby stáva z hľadiska vnútroštátnej úpravy nezákonnou, a tým sa zakladá zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú oslobodenému obžalovanému vykonanou väzbou (na obdobnom výkladovom prístupe sa zakladá aj relevantná judikatúra Najvyššieho súdu Českej republiky k danej problematike, pozri napr. rozsudok zo dňa 11.1.2012 vydaný pod sp. zn. 30Cdo 2357/2010).

51. Výnimky, kedy osobe, na ktorej bola vykonaná väzba, nevznikne právo na náhradu škody sú ustanovené v ust. § 8 ods. 6 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov. V posudzovanej veci je možné na základe zisteného

skutkového stavu veci v zásade konštatovať, že žalobca by mal nárok na náhradu škody v súvislosti s rozhodnutí o väzbe, nakoľko väzbu vykonal, a bol spod obžaloby v celom rozsahu oslobodený.

52. K otázke zavinenia väzby súd dodáva, že zavinenie si uloženia väzby v zmysle ust. § 8 ods. 6 písm. a) zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov treba chápať ako určité aktívne konanie obvineného, ktorého sa obvinený dopustí mimo skutku, za ktorý je stíhaný, a ktoré vzbudilo obavu, že sa napr. vyhýba trestnému stíhaniu, pokúsi o útek, bude mariť vyšetrovanie, ovplyvňovať svedkov, alebo sa dopustí trestnej činnosti, z čoho plynie, že zavinenie žalobcu nie je možné vidieť len v tom, že sa podľa skutočností, zistených v danom štádiu trestného konania mal dopustiť konania, ktoré napĺňalo znaky skutkovej podstaty trestného činu.

53. V danom prípade z písomného vyhotovenia uznesenia Okresného súdu Košice I zo dňa 11.1.2018 vydaného pod sp.zn. 4Tp/7/2018 vyplýva, že obvinený žalobca bol vzatý do väzby z dôvodov uvedených v ust. § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pričom z odôvodnenia uznesenia je zrejmé, že súd v danom procesnom štádiu nemal závažnejšie pochybnosti o tom, že sa stal skutok, že tento skutok spáchal obvinený žalobca, a súčasne vyslovil existenciu obavy, že obvinený žalobca v prípade ponechania na slobode, bude pokračovať v páchaní trestnej činnosti, ktoré skutočnosti sa v priebehu konania vôbec nepotvrdili, a v konečnom dôsledku bol obžalovaný žalobca spod obžaloby oslobodený, nakoľko nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol obžalovaný žalobca stíhaný.

54. Vzhľadom na vyššie uvedené súd tak dospel k záveru, že v prípade žalobcu nie je daný dôvod podľa ust. § 8 ods. 6 písm. a) zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, teda, že si väzbu zavinil sám, a zároveň ani žiadny iný z dôvodov uvedených v ust. § 8 ods. 6 citovaného zákona, pre ktoré by mu nárok na náhradu škody nevznikol.

55. Podľa Európskeho súdu pre ľudské práva nárok v zmysle čl. 5 ods. 5 dohovoru je daný, ak je súčasne preukázané porušenie niektorého z ustanovení čl. 5 ods. 1 dohovoru (pozri rozsudok vo veci Stefan Stankov v. Bulharsko zo dňa 17.3.2015, č. 25820/07, § 120).

56. Podľa názoru súdu v danom prípade k porušeniu tohto článku, konkrétne čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru, došlo vo vzťahu k žalobcovi v období odo dňa 9.11.2018 do 19.3.2018, kedy bola jeho väzba nezákonná.

57. V ďalšom súd konštatuje, že z dikcie zákona vyplýva, že na priznanie nároku na náhradu škody v prípade, že táto mala vzniknúť nezákonným rozhodnutím, je v zásade potrebné skúmať tiež splnenie nasledujúcich zákonom stanovených podmienok: 1. existencia nezákonného rozhodnutia, 2. právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom, 3. poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov (splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitého zreteľa), 4. žiadosť o predbežné prerokovanie nároku.

58.1 Spornou sa medzi stranami sporu stala otázka, či zodpovednosť žalovanej je daná iba vtedy, ak žalobca využil všetky riadne opravné prostriedky na dosiahnutie nápravy, pričom riadnym opravným prostriedkom proti uzneseniu o vznesení obvinenia a uznesení o vzatí do väzby je sťažnosť.
58.2 V tomto prípade súd upriamuje pozornosť na rozhodnutie veľkého senátu občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 24.10.2022 vydané pod sp.zn. 1VCdo/2/2022, podľa ktorého splnenie podmienky podať riadny opravný prostriedok v zmysle ust. § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov sa nevyžaduje, ak bol žalobca spod obžaloby v trestnom konaní oslobodený.
58.3 Veľký senát občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v rozhodnutí v bode 18., 19. a 20. uviedol, že „Podľa doslovného výkladu príslušných ustanovení zákona možno právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom a súčasne náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Avšak sumarizujúc vyššie uvedené právne východiská, zohľadniac predovšetkým skutočnosť, že ide o špecifický prípad zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú začatím a vedením trestného stíhania, že zákon č. 514/2003 Z. z. výslovne neupravuje právo na náhradu škody v prípade

trestného stíhania a so zreteľom na to, že podstata nároku na náhradu škody sa v tomto prípade neviaže na nesprávnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania, ale na samotný výsledok trestného konania, niet pochýb o tom, že zmyslu a účelu ustanovenia § 6 ods. 1 v spojení s ods. 2 veta prvá zákona č. 514/2003 Z. z. zodpovedá taká interpretácia, v zmysle ktorej rovnaké dôsledky ako zrušenie nezákonného uznesenia o vznesení obvinenia na základe podaného riadneho opravného prostriedku podľa osobitných predpisov (sťažnosť podľa Trestného poriadku), má aj oslobodzujúci rozsudok vydaný z dôvodu, že sa nepotvrdil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným. Týmto spôsobom dochádza k rozporu znenia so zmyslom a účelom príslušných ustanovení zákona, o ktorých jednoznačnosti na podklade doposiaľ uvedeného (body 16. až 22.) v okolnostiach konkrétnej veci niet pochybností, na základe čoho bolo plne opodstatnené, aby veľký senát občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu uprednostnil výklad e ratione legis ustanovenia § 6 ods. 2 veta prvá zákona č. 514/2003 Z. z. pred jeho doslovným gramatickým (jazykovým) výkladom. Dôsledkom tejto interpretácie je potom záver vyslovený v tretej výrokovej vete rozsudku veľkého senátu, že splnenie podmienky podať riadny opravný prostriedok v zmysle § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov sa nevyžaduje, ak bol žalobca spod obžaloby v trestnom konaní oslobodený“.

59. V prejednávanom prípade súd prvej inštancie tak uzavrel, že je potrebné urobiť extenzívny výklad aj na posudzovanie splnenia tretej podmienky, t.j. vo všetkých tých prípadoch, ktoré boli zahrnuté do ust. § 6 zákona č. 514/2003 Z.z. prostredníctvom extenzívneho výkladu (jedná sa o prípady, ktoré sú posudzované z pohľadu výsledku trestného konania), nie je možné požadovať splnenie podmienky ustanovenej v ust. § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov. Z hľadiska priznania nároku v danom prípade nie je rozhodujúcim to, či poškodená osoba využila alebo nevyužila opravné prostriedky. S prihliadnutím na uvedené nebol v tomto konkrétnom prípade potrebné, aby sa súd zaoberal otázkou splnenia tejto podmienky, t.j. podania riadneho opravného prostriedku zo strany žalobcu.

60. Zhrnúc uvedené, žalobca ako osoba, ktorej bolo vznesené obvinenie, a na ktorej bola vykonaná väzba, hoc bol v konečnom dôsledku spod obžaloby oslobodený, má nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, pokiaľ táto vznikla v príčinnej súvislosti s nezákonnými rozhodnutiami.

61. V pra´vnej teo´rii sa vzt˘ah pri´c˘innej su´vislosti (kauza´lny nexus) oznac˘uje priama va¨zba javov (objekti´vnych su´vislosti´), v ra´mci ktore´ho jeden jav (pri´c˘ina) vyvola´va druhy´ jav (na´sledok). O vzt˘ah pri´c˘innej su´vislosti ide, ak je medzi nesprávnym u´radny´m postupom a škodou vzťah pri ´c˘iny a na´sledku. Ak bola pri´c˘inou vzniku s˘kody ina´ skutoc˘nost˘, zodpovednost˘ za s˘kodu nenasta ´va. Ota´zka pri´c˘innej su´vislosti nie je ota´zkou pra´vnou, ide o skutkovu´ ota´zku, ktora´ mo^z˘e byt˘ ries˘ena´ len v konkre´tnych su´vislostiach. Pra´vnym posu´deni´m je vymedzenie, medzi akou ujmou (ako na´sledkom) a akou skutoc˘nost˘ou (ako pri´c˘inou) tejto ujmy ma´ byt˘ pri´c˘inna´ su´vislost˘ zist˘ovana´. Pre posu´denie vzniku zodpovednosti za s˘kodu ma´ preto za´sadny´ vy´znam ota´zka, v c˘om konkre´tne spoc˘i´va s˘koda (majetkova´ ujma), za ktoru´ je na´hrada poz˘adovana´. Pra´ve vo vzt˘ahu medzi konkre´tnou ujmou pos˘kodene´ho (pokial˘ vznikla) a konkre´tnym konani´m s˘kodcu (ak je protipra´vne) sa zist˘uje pri´c˘inna´ su´vislost˘. Pri zist˘ovani´ pri´c˘innej su´vislosti treba s˘kodu izolovat˘ zo vs˘eobecny´ch su´vislosti´ a sku´mat˘, ktora´ pri´c˘ina ju vyvolala. Pritom nie je rozhoduju´ce c˘asove´ hl˘adisko, ale vecna´ su´vislost˘ pri´c˘iny a na´sledku; c˘asova´ su´vislost˘ ale napoma´ha pri posudzovani´ vecnej su´vislosti (porovnaj R 21/1992). V postupnom slede javov je kaz˘da´ pri´c˘ina niec˘i ´m vyvolana´ (sama je na´sledkom niec˘oho) a kaz˘dy´ n˘ou spo^sobeny´ na´sledok sa sta´va pri´c˘inou d˘als˘ieho javu. Zodpovednost˘ vs˘ak nemoz˘no robit˘ za´vislou na neobmedzenej kauzalite. Atribu´tom pri´c˘innej su´vislosti je totiz˘ „priamost˘" po^sobenia pri´c˘iny na na´sledok, pri ktorej pri´c˘ina priamo (bezprostredne) predcha´dza na´sledku a vyvola´va ho. Vzt˘ah pri´c˘iny a na´sledku musi´ byt˘ preto priamy, bezprostredny´, neprerus˘eny´; nestac˘i´, ak je iba sprostredkovany´. Pri zist˘ovani´ pri´c˘innej su´vislosti treba v do^sledku toho sku´mat˘, c˘i v komplexe skutoc˘nosti´ pricha´dzaju´cich do u´vahy ako (priama) pri´c˘ina s˘kody existuje skutoc˘nost˘, s ktorou za´kon spa´ja zodpovednost˘ za s˘kodu (pozri rozsudok Najvys˘s˘ieho su´du Slovenskej republiky zo dňa 30. 6. 2010, sp. zn. 5 Cdo 126/2009).

62. Na tomto mieste je však potrebné zdôrazniť, že žalobcu v konaní zaťažuje a zaťažovalo dôkazné bremeno o preukázaní aspoň v základnom rozsahu takých skutočností, z ktorých by vyplývalo, že mu v dôsledku nezákonného rozhodnutia vznikla ujma, vzhľadom na ktorú iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením a nemožno ju uspokojiť inak.

63. V danom prípade žalobca vznik nemajetkovej ujmy odôvodňoval nezákonným trestným stíhaním, nezákonnými rozhodnutiami, nesprávnymi postupmi orgánov činných v trestnom konaní ako aj väzbou pričom si v tejto súvislosti uplatňuje jeden nárok na náhradu nemajetkovej umy. V podaní zo dňa 7.5.2021 žalobca uviedol, že výšku náhrady nemajetkovej ujmy ponecháva na úvahe súdu, pričom sa domáha maximálnej možnej náhrady nemajetkovej ujmy, čo mu umožňuje legislatíva, avšak podľa jeho názoru špecifikovať a presne odôvodniť náhradu nemajetkovej ujmy za čas strávený vo výkone väzby ako aj čas trvania nezákonného trestného stíhania je nemožné.

64. Po vykonaní dokazovania súd dospel k záveru, že nie je možné prihliadnuť aj na iné skutočnosti ako na to, že žalobca bol nezákonne trestne stíhaný, bol vzatý do väzby nezákonne, nakoľko podľa názoru súdu žalobca nepreukázal relevantnú príčinnú súvislosť medzi vznikom škody spôsobenej vzatím do väzby a nemajetkovej ujmy spočívajúcej v zásahu do rodinných väzieb, rovnako nepreukázal príčinnú súvislosť medzi vznikom škody a skončením pracovného pomeru, nemožnosťou nájsť si zamestnanie a zhoršením zdravotného stavu.

65. Žalobca totiž nepreukázal, že vedené trestné stíhanie, resp. výkon väzby závažným spôsobom zasiahli do rodinného života a rodinných väzieb žalobcu. Podľa tvrdenia žalobcu ako aj svedkyne, jeho manželky G. A. vzťahy s príbuznými manželky boli negatívne ovplyvnené dlhodobo už pred vznesením obvinenia a vzatím žalobcu do väzby. Obaja uvádzali, že s matkou manželky žalobcu ako aj so sestrami sa stretávali sporadicky, a to pre nezhody v nazeraní na výchovu detí, starostlivosť o domácnosť, v otázke praktizovania viery. Sám obvinený žalobca vo svojej výpovedi vo veci prejednania jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu uvádzal, že osoby, ktoré podali na neho trestné oznámenie sú sestry, matka a kolegyne poškodenej, ktoré tak spravili z dôvodu nenávisti voči nemu, a podobne tak vypovedala poškodená, t.j. manželka žalobcu, ktorá uvádzala, že jej sestry, matka, nemajú pozitívny vzťah k obvinenému, a ani k ich manželstvu. Z vykonaného dokazovania aj pripojením trestného spisu je zrejmé, že obvinený, neskôr aj obžalovaný žalobca ako aj poškodená v trestnom konaní - manželka žalobcu zhodne uvádzali, že sa majú radi, že sú si oporou, a teda trestné stíhanie resp. výkon väzby nepretrhol, a ani výrazne nenarušil citové väzby medzi manželmi.

66. Ak žalobca v konaní uvádzal, že k ukončeniu pracovného pomeru došlo v príčinnej súvislosti s jeho vzatím do väzby, resp. v súvislosti s jeho trestným stíhaním, tak toto tvrdenie žalobcu sa v konaní nepreukázalo. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že k ukončeniu pracovného pomeru došlo dohodou medzi žalobcom a jeho zamestnávateľom, a to navyše tri mesiace po tom, ako bol žalobca prepustený z väzby na slobodu, a teda k ukončeniu pracovného pomeru došlo na základe dohody zamestnávateľa a zamestnanca. Ako vyplýva aj z hodnotenia žalobcu zamestnávateľom, ktoré súd prečítal na pojednávaní dňa 18.7.2023, zamestnávateľ bol s pracovným výkonom žalobcu, pracovnými výsledkami ako aj s jeho správaním na pracovisku nespokojný. Zamestnávateľ v pracovnom posudku vytýkal žalobcovi, že jeho pracovný výkon naberal klesajúcu tendenciu, viezol sa popri ostatných zamestnancoch, nereflektoval na vytýkané nedostatky v práci, iba sľuboval a nápravu nevykonal, v práci býval unavený, nevyspatý, na nočnej zmene spal, a dokonca nemal problém zaspať aj cez deň, jeho chrápanie na pracovisku bolo neprehliadnuteľné, a preto je vysoko pravdepodobné, že k ukončeniu pracovného pomeru by došlo bez ohľadu na okolnosti trestného stíhania. Táto skutočnosť vyplýva aj zo záverov pracovného posudku, kedy osoba, ktorá vypracovala posudok uviedla, že v čase zadržania žalobcu mala v pláne žalobcovi odporučiť, aby sa poobzeral po práci, ktorá ho bude viac napĺňať.

67. Žalobca rovnako súdu nepreukázal, že po skončení pracovného pomeru intenzívne hľadal zamestnanie, a že pri hľadaní práce bol akýmkoľvek spôsobom diskvalifikovaný z dôvodu vedeného trestného stíhania voči jeho osobe.

68. V súvislosti s nemajetkovou ujmou žalobcu možno istotne a bez akýchkoľvek pochybností však predpokladať, že trestné stíhanie a výkon väzby musel výrazne zasiahnuť do života a fungovania žalobcu. Náhla zmena života, neistota a aj prebiehajúci súdny spor, umiestnenie do väzobnej cely, podrobenie sa úkonom prípravného konania a po podaní obžaloby aj účasť na pojednávaniach súdu, ale najmä hrozba odňatia slobody, kedy človek neustále myslí na vzniknutú situáciu a v danom momente pre neho ťažko aj riešiteľnú, to všetko musí nepochybne veľmi zasiahnuť človeka, ktorý doposiaľ nebol súdne trestaný, a ani umiestnený do väzby.

69. Je však nevyhnutné opätovne zdôrazniť, že žalobca má v konaní nielen povinnosť tvrdenia, ale aj dôkaznú povinnosť. Nezákonné rozhodnutie orgánu štátu alebo jeho nesprávny úradný postup môže mať totiž za následok vznik zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov len vo vzťahu k takej škode, ktorá bola priamo a nesprostredkovane spôsobená práve, resp. iba týmto rozhodnutím alebo postupom. Zodpovednosť podľa stanoviska súdnej praxe nemožno robiť závislou od neobmedzenej kauzality, keďže atribútom príčinnej súvislosti je priamosť pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. To, že vzťah medzi príčinou a následkom musí byť (bezpečne preukázaný) a bezprostredný, už konštatoval aj Ústavný súd Slovenskej republiky. Existencia príčinnej súvislosti musí byť vždy bezpečne preukázaná, nemožno ju len predpokladať.

70. Žalobca v žalobe uvádzal existenciu psychických problémov z dôvodu začatia trestného stíhania a pobytu vo väzbe, avšak svoje skutkové tvrdenie nijakým spôsobom nekonkretizoval.

71. Súd tak neprihliadol na tvrdené následky trestného stíhania vo sfére jeho zdravotného stavu, nakoľko žalobca v spore neprodukoval žiadne dôkazy preukazujúce dané skutkové tvrdenia (v podobe lekárskych správ), a preto možno konštatovať, že v tomto smere žalobca neuniesol dôkazné bremeno, a preto jeho tvrdeniam o nepriaznivých zdravotných následkoch súvisiacich s trestným stíhaním vzniknutých len jedine z tohto dôvodu, nemohol prihliadnuť. V súvislosti s uvedeným súd podotýka, že nemôže v žiadnom prípade „suplovať“ aktivitu žalobcu, ktorý má jednoznačne povinnosť už v samotnej žalobe uvádzať svoje skutkové tvrdenia, pretože v danom prípade by tým nepochybne došlo k porušeniu zásady rovnakého postavenia strán sporu, keďže naznačenú povinnosť tvrdenia by namiesto strany sporu plnil súd. Absencia skutkových tvrdení v žalobe, v replike nemá za následok odmietnutie podania, nakoľko nejde o také nedostatky, pre ktoré nemožno pokračovať v konaní, a ktoré by bránili vecnému prejednaniu žaloby.

72. Na záver súd uvádza, že psychická ujma manželky žalobcu resp. jeho detí, ktorá mohla byť spôsobená okolnosťami vedeného trestného stíhania a výkonom väzby žalobcu nie je predmetom tohto konania, nemožno na ňu prihliadať a nemožno ju premietnuť a zohľadňovať do výšky primeranej náhrady za ujmu spôsobenú vedením trestného stíhania.

73. Súd opakuje a dopĺňa, že pokiaľ ide o kritéria náhrady, vzhľadom k právnej úprave, ktorá pri rozhodovaní o výške relutárnej náhrady neposkytuje súdom presné vodítka pre jej vyčíslenie, je potrebné prihliadať k judikatúrou ustáleným kritériám pre jej určenie. Ide o kritéria, ktoré možno posudzovať ako na strane poškodeného tak na strane škodcu (zodpovednej osoby).

74. Okolnosti na strane osoby zodpovednej (pôvodca zásahu), sú napr. jeho postoj (ľútosť, náhrada škody, ospravedlnenie a i.). Je úplne zreteľné, že postoj tejto osoby môže podstatným spôsobom ovplyvniť vnímanie ujmy poškodeným; ústretové správanie, ospravedlnenie, či prejavená ľútosť škodcu, môže zmierniť dopady nemajetkovej ujmy, naopak jeho ľahostajnosť, arogancia ju môže ešte prehĺbiť. Je nutné prihliadať aj na jeho majetkové pomery tak, aby bola daná možnosť reálneho uspokojenia priznaných nárokov [k zoznamu kritérií a ďalším okolnostiam vo vzťahu k tomuto druhu odškodneniu podrobnejšie najmä Švestka, J., Dvořák, J., Fiala, J. a kol. Občiansky zákonník. Komentár. Zväzok VI. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 1117-1120 (komentár k § 2959 P. Vojtek) a k doktríne odškodnenie duševných útrap bližšie Hulmák, M. a kol. Občiansky zákonník VI. Záväzkové právo. Osobitná časť (k § 2055-3014). Komentár. 1. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1717-1723 (komentár k § 2959 P. Bezouška)].

75. V kontexte uvedeného žalovaná v spore ani len netvrdila, že sa ako pôvodca zásahu žalobcovi ospravedlnila, nahradila mu škodu resp. prejavila nejakým spôsobom ľútosť. Aj vo svojich vyjadreniach žalovaná zotrvala na svojom právnom názore o neexistencii zákonných podmienok pre uspokojenie nároku na náhradu škody.

76. Vzhľadom na vyššie uvedené je teda na uvážení súdu, aby v každom jednotlivom prípade pri zvážení jeho individuálnych skutkových okolností stanovil adekvátnu výšku nemajetkovej ujmy. Čo sa týka kritérií, je podľa súdu potrebné aplikovať východiská, ktorými sú najmä celková dĺžka obmedzenia osobnej slobody, dĺžka trestného stíhania, následky v osobnej sfére poškodenej osoby, príčinná súvislosť

(kauzálny nexus), pričom je dôležité, aby výška odškodnenia odrážala všeobecné zdieľané predstavy o spravodlivosti.

77. Na druhej strane primeranosť nemajetkovej ujmy zároveň treba vždy posudzovať resp. určovať (okrem iného) aj v kontexte zohľadnenia ďalších právnych predpisov upravujúcich obdobnú problematiku ako napríklad ust. § 12 zákona č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného v čase do podania žaloby, podľa ktorého ak bola trestným činom spôsobená smrť, obeť násilného trestného činu má nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiatnásobku minimálnej mzdy. Keďže limit odškodnenia podľa týchto predpisov nesmie presiahnuť päťdesiatnásobok minimálnej mzdy, v prípade žalobcu táto hranica predstavuje sumu 24.000,- Eur (minimálna mesačná mzda za rok 2018, kedy malo dôjsť k najzávažnejšiemu zásahu v podobe vzatia do väzby, bola vo výške 480,- Eur), pričom táto sa má poskytovať pri najzávažnejších následkoch. Priznanie nemajetkovej ujmy vo výške vyššej ako výška tohto odškodnenia, by bolo v rozpore s dobrými mravmi.

78. Na podporu a v kontexte uvedeného súd poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý v uznesení zo dňa 24.7.2018 vydanom pod sp. zn. 3Cdo 19/2018 dospel k záveru, že všeobecný súd je povinný určiť primeranú výšku náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím po zohľadnení iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku upravujúcich odškodnenie, ako aj judikatúry ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva.

79. V rámci voľnej úvahy je povinnosťou súdu tak posudzovať primeranosť nemajetkovej ujmy aj v kontexte s rozhodnutiami Európskeho súdu pre ľudské práva (Iltalehti a Karhuvaara v. Fínsko), Ústavného súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (pozri uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 M Cdo 15/2012 zo dňa 30.9.2013).

80. Súd konštatuje, že nemajetková ujma vznikla v dôsledku oboch titulov - nezákonné trestné stíhanie a nezákonná väzba. Čo sa týka samotnej výšky náhrady, po vyhodnotení všetkých dôkazov a okolností tohto prípadu súd konštatoval, že celková suma 4.800 Eur spolu za negatívne dôsledky oboch titulov je primeraná a predstavuje optimálne a účinné vyváženie a zmiernenie nepriaznivého následku neoprávneného zásahu do práv žalobcu, neporušuje princíp primeranosti, zohľadňuje osobitosť daného prípadu, nevytvára priestor na obohatenie sa žalobcu, ale znamená pre neho spravodlivé zadosťučinenie vzhľadom na intenzitu ujmy, danej dĺžkou trvania zásahu v oblasti pracovnej i súkromnej, s prihliadnutím na osobu žalobcu, jeho doterajší život a okolnosti, za ktorých k nej došlo.

81. V súvislosti s argumentom žalovanej, že je potrebné špecifikovať, aké následky resp. nemajetková ujma vznikli osobitne vo vzťahu k obom titulom, súd uvádza, že je ťažké kvantifikovať, aký je podiel následkov a teda, rozsah a intenzita nemajetkovej ujmy zvlášť vo vzťahu k nezákonnému trestnému stíhaniu a zvlášť vo vzťahu k väzbe. Tie následky, ktoré žalobca utrpel (znášanie negatívnych reakcií z blízkeho i vzdialenejšieho okruhu známych, obavy z trestného stíhania, vplyv na emočné prežívanie, stres, neistota), majú pôvod (sú v príčinnej súvislosti) s nezákonným stíhaním ako aj výkonom väzby. Súd je toho názoru, že následok týchto zásahov do osobnostných práv žalobcu v tej istej trestnej veci, je potrebné vnímať komplexne, s tým, že pre poškodeného žalobcu je podstatná celková suma priznaného odškodnenia.

82. Otázkou je, či za takejto situácie je vôbec reálne možné rozlíšiť, resp. oddeliť negatívne dopady, plynúce z viacerých súbežne prebiehajúcich zásahov do osobnostnej sféry. Súd je toho názoru, že nie je možné rozlíšiť resp. vyčleniť, či len v dôsledku výkonu väzby alebo len v dôsledku začatia trestného stíhania, v akom rozsahu alebo intenzite došlo k negatívnemu zásahu do osobnostných práv žalobcu.

83. V záujme vyhovenia tejto požiadavke však súd upresnil, že titulom náhrady nemajetkovej ujmy za väzbu priznáva sumu 2.800,- Eur a titulom náhrady nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie sumu 1.000,- Eur.

84. Uplatňovaná náhrada je v súlade s limitom stanoveným v zmysle ust. § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci ako aj s ust. § 12 zákona č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

85. Nemajetkovú ujmu, ktorú žalobca utrpel, nie je možné odstrániť inak, ako priznaním zadosťučinenia vo forme finančnej náhrady; žalobcovi doposiaľ nikto neposkytol ani len morálne zadosťučinenie vo forme ospravedlnenia sa.

86. Súd má za to, že v demokratickom a právnom štáte je neprípustné, aby nebolo priznané odškodnenie nemajetkovej ujmy osobe, voči ktorej sa viedlo trestné stíhanie, v rámci ktorého došlo výkonom väzby k pozbaveniu jej osobnej slobody, takáto osoba bola vystavená procesným úkonom zo strany orgánov činných v trestnom konaní ako osoba podozrivá, obvinená a následne obžalovaná z trestného činu, ako aj stresu, úzkosti, frustrácii a neistote, ak sa trestné stíhanie sa skončilo oslobodzujúcim rozsudkom z dôvodu, že dotknutá osoba skutok nespáchala.

87. Súd je zároveň toho názoru, že stanoviť presnou sumou výšku náhrady nemajetkovej ujmy za deň či mesiac vedenia trestného stíhania vopred pre všetky prípady nie je možné, pretože primeranosť výšky náhrady nemajetkovej ujmy musí zohľadňovať vždy osobitné okolnosti prípadu, ktorých rozmanitosť nemožno vopred postihnúť. Rovnako tak nie je možné ani mechanicky prevziať závery rozhodovacej praxe súdov iných štátov či Európskeho súdu pre ľudské práva, a to najmä s ohľadom na odlišnosť životnej úrovne v jednotlivých štátoch, ktorá rovnako tak musí byť zohľadnená, pokiaľ priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy má zodpovedať predstavám spravodlivosti a slušnosti v danom čase a na danom mieste.

88. Ani to však neznamená, že takúto rozhodovaciu prax týchto orgánov by nebolo na mieste nezohľadniť. V tomto smere súd poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. III.ÚS 754/2016 zo dňa 24.1.2017, ktorý odkazuje na rozhodovaciu prax všeobecných súdov v Českej republike (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30 Cdo 2357/2010 zo dňa 11. januára 2012, uverejnený v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu Českej republiky, zošit č. 4/2012, pod R 52/2012, s. 327 a nasl., ako aj v ňom uvedenú širokú komparáciu rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva a súdov iných európskych štátov).

89. Čo sa týka náhrady nemajetkovej ujmy za väzbu súd v tomto smere poukazuje napr. na rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica zo dňa 26. 10. 2023, sp. zn. 16Co/94/2022, kedy súd priznal žalobcovi sumu 50,- Eur za každý deň vykonanej väzby, pričom sa jednalo o žalobcu, ktorý vo veku 38 rokov s usporiadaným životom a dvomi maloletými deťmi nastúpil do väzby v trvaní 175 dní. Rovnako rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica zo dňa 28.2.2024, sp. zn. 12Co/68/2022, kedy súd priznal za jeden deň vykonanej väzby sumu 33,- Eur, jednalo sa o poškodeného, ktorý bol v čase výkonu väzby vo veku 57 rokov, viedol aktívny politický a podnikateľský život, bol poslancom Národnej rady Slovenskej republiky a stranícky krajský predseda politickej strany. Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica bola žalobcovi za trestný čin týrania manželky priznaná suma 25,- Eur za 1 deň, v celkovej sume 3.775,- Eur, pričom v dôsledku toho sa manželstvo žalobcu rozpadlo. Krajský súd v Košiciach rozsudkom vydaným pod sp.zn. 2Co/119/2023 potvrdil rozsudok bývalého Okresného súdu Košice II, ktorý priznal za 1 deň väzby žalobcovi sumu 35,- Eur. Vo veci Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 3Co/89/2023 ako súdu odvolacieho bol potvrdený rozsudok bývalého Okresného súdu Košice II vydaný pod sp. zn. 37C/63/2012, ktorým bola žalobcovi priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za väzbu od 15.11.2007 do 15.4.2008 v sume 3.400,- Eur, vo veci Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/116/2023 ako súdu odvolacieho bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Košice II sp. zn. 12C/9/22, ktorým bola žalobcovi priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 6.280,- Eur, z toho za väzbu trvajúcu 132 dní súd priznal 5.280,- Eur, t.j. 40,- Eur za deň väzby, vo veci Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 5Co/198/2022 ako súdu odvolacieho bol potvrdený rozsudok bývalého Okresného súdu Košice II sp. zn. 17C/271/2015, ktorým bola žalobcovi priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 9.210,- Eur za nezákonné rozhodnutie o vznesení obvinenia a za väzbu, ktorá trvala od 26.1.2007 do 20.8.2007, súd priznal za deň väzby 30,- Eur, Krajský súd v Prešove rozhodnutím vydaným pod sp.zn. 22Co/27/2023 priznal za 1 deň väzby sumu 30,- Eur, Mestský súd Bratislava IV rozhodnutím vydaným pod sp.zn. B1-19C/99/2016 priznal za 1 deň väzby sumu 40,- Eur, taktiež Okresný súd Zvolen svojím rozhodnutím vydaným pod sp.zn. 9C/45/2012 priznal sumu 40,- Eur za 1 deň väzby. V Českej republike je judikatúrou stanovené rozpätie za jeden deň väzby od 20 – 60 Eur.

90. Pri zohľadnení uvedených skutočností a za situácie, že väzba nepochybne predstavuje vážny zásah do života každého jedinca, do osobnej integrity, pričom v tomto prípade nesporne trvala 70 dní, súd rozhodol aj vzhľadom na judikatúru v obdobných prípadoch tak, že žalobcovi priznal za

jeden deň väzby sumu 40,- Eur, t.j. za 70 dní predstavuje náhrada nemajetkovej ujmy sumu 2.800,- Eur. Výšku nemajetkovej ujmy súd ustálil voľnou úvahou, vychádzal pritom zo skutočnosti, že väzba predstavuje najzávažnejší zásah do osobnej slobody obvineného, ktorý je prípustný podľa Čl. 17 Ústavy Slovenskej republiky. Pri nej je potrebné dbať na zásadu primeranosti a zdržanlivosti, primárne využiť opatrenia, ktoré najlepšie vedú k dosiahnutiu účelu trestného konania, ale nebudú neprimerane zasahovať do základných práv a slobôd osoby, voči ktorej sa uplatňujú. Hoci sa žalobca domáhal náhrady nemajetkovej ujmy za väzbu v sume 99,58 Eur/ deň, súdu sa ako primerané a spravodlivé vzhľadom na daný prípad (kedy sa každý prípad posudzuje individuálne) javilo priznanie náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 40,- Eur/ deň. Žalobca bol obmedzený na svojich právach, no iné významné okolnosti, ktoré by jeho prípad individualizovali od ostatných nezákonných väzieb, neuviedol. Súd nespochybňuje závažnosť zásahu držania žalobcu vo väzbe, dokonca za situácie, kedy väzba nebola primeraná, avšak výška nemajetkovej ujmy závisí od viacerých okolností, aj od dopadu väzby do osobnostnej sféry žalobcu. Súd tak žalobu vo zvyšnej časti požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy za výkon väzby zamietol.

91. V súvislosti s odškodnením za samotné vedenie trestného stíhania, súd odkazuje napr. na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27.6.2019, sp.zn. 3Cdo/11/2012, kde dovolanie odmietol, pričom trestné stíhanie bolo vedené 3 roky, súd priznal poškodenému 2.000,- Eur. V rozsudku Krajského súdu Banská Bystrica zo dňa 20.10.2021, sp.zn. 15Co/59/2021, súd priznal za prvé dva roky trestného stíhania po 500,- Eur, ďalšie roky po 1.000,- Eur, samotné trestné stíhanie trvalo 6 rokov a 5 mesiacov, pričom žalobcovi priznal 5.400,- Eur spolu. V rozhodnutí Krajského súdu Banská Bystrica zo dňa 28.2.2023, sp.zn. 17Co/75/2023, súd považoval za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy v sume 50,- Eur mesačne za prvých 19 mesiacov trestného stíhania, následne ostatných 72 mesiacov vedenia dvoch trestných stíhaní náhradu v sume 150,- Eur mesačne. Krajský súd v Banskej Bystrici v rozsudku sp.zn. 16Co/219/2017 zo dňa 18.1.2018 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Revúca sp.zn. 7C/438/2015 zo dňa 14.3.2017 priznal žalobcovi nemajetkovú ujmu za dĺžku trestného konania za prvý rok trestného konania v sume 400,- Eur, za druhý rok v sume 500,- Eur, za tretí až šiesty rok po 600,- Eur a za siedmy rok trestného stíhania v pomernej časti v sume 230,- Eur, spolu 3.530,- Eur. Príkladmo možno uviesť aj judikatúru iných súdov vo veciach nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným trestným stíhaním, napríklad:
- rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 1Co/169/2018 zo dňa 6.3.2019 bola priznaná náhrada 2.500,- Eur - trestné stíhanie v trvaní vyše 3 rokov,
- rozsudkom Okresného súdu Košice II. sp. zn. 37C/31/2014 zo dňa 11.7.2016 bola priznaná náhrada 5.000,- Eur- trestné stíhanie v trvaní vyše 3 rokov + poškodený bol v dôsledku trestného stíhania prepustený zo služobného pomeru,
- rozsudkom Okresného súdu Lučenec sp. zn. 6C/131/2014 zo dňa 9.12.2015 bola priznaná náhrada 4.800,- Eur- trestné stíhanie v trvaní 6 rokov + trestné stíhanie sa dostalo do povedomia širšej verejnosti,
- rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 8C/227/2015 zo dňa 15.12.2015 bola priznaná náhrada 8.500 Eur - trestné stíhanie v trvaní vyše 5 rokov + poškodený lekár v dôsledku trestného stíhania opustil zamestnanie.

92. Súdy disponujú pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za vedenie trestného stíhania širokou mierou uváženia a ich úvahy nemožno limitovať len mechanickým porovnávaním odškodňovania iných prípadov. Stanoviť presnou sumou výšku náhrady nemajetkovej ujmy za deň, mesiac, či rok trvania trestného stíhania vopred pre všetky prípady nie je možné, pretože primeranosť výšky náhrady nemajetkovej ujmy musí zohľadňovať vždy osobitné okolnosti prípadu, ktorých rozmanitosť nemožno vopred postihnúť. Rovnako tak nie je možné ani mechanicky prevziať závery rozhodovacej praxe iných súdov, či Európskeho súdu pre ľudské práva, pokiaľ priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy má zodpovedať predstavám spravodlivosti a slušnosti v danom čase, na danom mieste a pri existujúcich konkrétnostiach každej veci. Nemožno spochybniť, že závažnosť trestného stíhania v danej veci a s ním spojené uloženie nepodmienečného trestu, ovplyvnil život žalobcu vo všetkých jeho sférach, avšak prežívanie takejto situácie človekom, ktorý sa ocitne v takejto situácii jedenkrát za život, nie je uznaný vinným a odsúdeným v žiadnej inej veci, nie je voči nemu vedených viac trestných stíhaní, nie je objektívne úplne zrovnateľným. Možno tak uzavrieť, že pokiaľ majú závery úvah súdu v tomto smere oporu vo vykonanom dokazovaní, po zohľadnení povahy trestnej veci, dĺžky trestného stíhania, preukázaných dopadov trestného stíhania do osobnostnej sféry žalobcu a okolností, za ktorých k nemajetkovej ujme došlo a sú vyjadrené dostatočne, logicky a zrozumiteľne v odôvodnení, k naplneniu čoho v danom prípade došlo, je potrebné považovať priznanú náhradu

nemajetkovej ujmy nielen za primeranú, ale aj zodpovedajúcu všeobecnej predstave spravodlivosti a slušnosti. Je však na zvážení súdu akú výšku sumy nemajetkovej ujmy uzná za adekvátnu v pomere k dĺžke doby trestného stíhania a ďalším okolnostiam. Žalovaná je zodpovedná za tvrdenú nemajetkovú ujmu uhrádzanú v peniazoch v zmysle ust. § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. len, ak neoprávnený zásah do súkromného a spoločenského života, osobnosti žalobcu skutočne, preukázateľne vyvolalo trestné stíhanie žalobcu, uvedené v žalobe. Povinnosť tvrdenia, bremeno tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno ohľadne nemajetkovej ujmy a príčinnej súvislosti zaťažujú žalobcu. Preto nestačí preukazovať nemajetkovú ujmu v peniazoch iba oslobodzujúcim rozhodnutím, resp. zastavením trestného stíhania. Žalobca sa pri uplatnení nároku na nemajetkovú ujmu obmedzil na všeobecné konštatovanie, že nezákonné trestné stíhanie malo vplyv na jeho súkromný život, pracovné uplatnenie, rodinné vzťahy a malo následok na jeho zdraví. Záverom preto možno konštatovať, že v prejednávanej veci žalobca v rovine tvrdení, bez navrhnutia dôkazov, ponechal preukázanie dopadov nezákonného trestného stíhania do jeho osobnostnej sféry, ktoré dôkazy mohli súdy viesť k priznaniu nároku žalobcovi v uplatnenej výške. Pre žalobcom požadovaný výsledok v spore nebol relevantným spôsobom preukázaný vznik nemajetkovej ujmy žalobcu v jeho pracovnom, rodinnom, osobnom živote, či zdravotnom stave výlučne v súvislosti s nezákonným trestným stíhaním. V konaní bola preukázaná existencia nezákonného rozhodnutia, ako aj to, že povaha, charakter a dĺžka nezákonného trestného stíhania mali za následok ujmu v osobnostnej sfére žalobcu.

93. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a s poukazom na citovanú právnu úpravu súd zaviazal žalovanú aj na náhradu nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie vo výške 1.000,- Eur, ktorej výška sa podľa názoru súdu vzhľadom na okolnosti daného prípadu nevymyká bežnej rozhodovacej praxi súdov v obdobných veciach. V prevyšujúcej časti náhrady nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie nad sumu 1.000,- Eur súd žalobu zamietol.

94. Pre úplnosť súd uvádza, a to k návrhu žalobcu na vykonanie dokazovania výsluchom svedkov jeho matky a sestry, ktorý predniesol žalobca prostredníctvom svojej zástupkyne tesne pred výzvou súdu na prednesenie záverečnej reči, že civilné sporové konanie upravuje v ust. § 153 Civilného sporového poriadku sudcovskú koncentráciu konania a v ust. § 154 Civilného sporového poriadku zákonnú koncentráciu konania. Zákonná koncentrácia konania znamená, že prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. Táto zákonná koncentrácia konania však neznamená, že strany sporu môžu prostriedky procesnej obrany a prostriedky procesného útoku uplatňovať až do skončenia zákonnej koncentrácie konania, pretože sudcovská koncentrácia konania znamená, že prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany treba uplatniť včas. Tieto prostriedky nie sú uplatnené včas, ak ich strana sporu mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Využívanie prostriedkov procesnej obrany alebo prostriedkov procesného útoku nemôže viesť k prieťahom v súdnom konaní, pretože práve sudcovská koncentrácia konania a zákonná koncentrácia konania má prispieť k rýchlemu konaniu a má zabrániť zdržiavaniu konania niektorou zo strán sporu. Účelom sudcovskej koncentrácie konania podľa ust. § 153 Civilného sporového poriadku, o ktorej súd poučil žalobcu vo svojom uznesení zo dňa 8.4.2021, je zabrániť tomu, aby strany sporu zdržiavali spor niektorými procesnými úkonmi. Včasnosť predloženia prostriedkov procesného útoku žalobcu preto súd má vyhodnotiť podľa okolnosti konkrétneho prípadu a je na úvahe súdu. Súd musí starostlivo zvažovať práva a povinnosti jednej aj druhej strany sporu, teda nielen právo žalobcu na spravodlivý proces a na včasné rozhodnutie o žalobe, ale aj žalobcovu povinnosť predložiť a uplatniť prostriedky procesného útoku včas a riadnym spôsobom.

95. Súd má v tejto súvislosti za to, že ak žalobca chcel preukázať svoje tvrdenie o následkoch vedeného trestného konania proti jeho osobe výsluchom ďalších svedkov (matky a sestry), bol povinný označiť tieto návrhy na vykonanie dokazovania najneskôr do uplynutia lehoty 15 dní odo dňa doručenia výzvy súdu, ktorý z dôvodu hospodárnosti a efektívnosti konania vyzval žalobcu prostredníctvom jeho zástupcu na uplatnenie prostriedkov procesného útoku, ak to považuje za potrebné. Výzva súdu bola zástupcovi žalobcu doručená dňa 6.6.2025. Na výzvu súdu žalobca v stanovenej lehote nereagoval a vzhľadom na uvedené súd takýto návrh žalobcu na vykonanie dokazovania učinenom na pojednávaní konanom dňa 4.9.2025 v súlade s vyššie uvedenými zásadami Civilného sporového poriadku považuje za neskoro podaný, a preto naň neprihliadol.

96. Podľa ust. § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.
97. Podľa ust. § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka prvá veta dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.
98. Podľa ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.
99. Podľa ust. § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.2.2013, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky, platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu, ktorá predstavuje 0,00%.
100. V danom prípade má žalobca v súlade s ust. § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z.. nárok na úrok z omeškania odo dňa nasledujúceho potom, čo mu žalovaná oznámila, že žiadosť o predbežné prerokovanie nároku považuje za nedôvodnú v súlade s ustálenou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (viď uznesenie Najvyššieho súdu zo dňa 31.1.2022, sp.zn. 7Cdo/339/2021, ktoré nadväzuje na skoršie rozhodnutia dovolacieho súdu sp.zn. 4Cdo/48/2017, 4Cdo/257/2019). V danom prípade lehota na plnenie začala plynúť v deň nasledujúcom po doručení odpovede žalovanej o vybavení žiadosti o predbežné prerokovanie nároku. Žalovaná listom zo dňa 13.11.2020 oznámila žalobcovi, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, a preto dňom 14.11.2020 sa tak žalovaná dostala do omeškania s plnením svojho peňažného dlhu. V súlade s uvedeným súd zaviazal žalovanú popri sume 3.800,- Eur priznanej titulom nemajetkovej ujmy aj na zaplatenie uplatneného príslušenstva, t.j. 5% úroku z omeškania ročne z takto priznaných súm odo dňa 14.11.2020 do zaplatenia.
101. Podľa ust. § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

102. Podľa ust. § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

103. Podľa ust. § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

104. O nároku na náhradu trov súd rozhodol podľa zásady úspechu v konaní v zmysle ust. § 255 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku.

105. Žalobca sa domáhal dvoch nárokov, nároku na náhradu majetkovej ujmy a náhradu nemajetkovej ujmy.

106. Pokiaľ ide o náhradu majetkovej ujmy – náhrady ušlého zisku, žalobca sa pôvodne domáhal zaplatenia sumy 2.100,- Eur, úspešný bol čo do rozsahu 2.051,58 Eur, t. j. pomer úspechu a neúspechu činil 95,38 % (97,69 % úspech mínus 2,31 % neúspech), preto súd priznal v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami žalobcovi nárok na náhradu trov konania, čo do nároku na náhradu ušlého zisku v rozsahu 95,38 %.

107. Odlišná situácia bola, pokiaľ súd rozhodoval o nároku na náhradu trov konania nemajetkovej ujmy. Žalobca sa domáhal náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 29.000,- Eur, úspešný bol v rozsahu 2.800,- Eur. Aj keď žalobca nemal, čo do tohto nároku plný úspech, súd pokladá v tejto časti výsledok sporu za plný úspech.

108. Rozhodovanie o trovách konania je integrálnou súčasťou súdneho konania ako celku a je samo o sebe spôsobilé zasiahnuť do práva strany podľa Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, ako to dôvodil aj Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí zo dňa 6.2.1954 vo veci Beer proti Rakúsku, resp. v rozhodnutí zo dňa 7.10.2004 vo veci Bauman proti Rakúsku (č. 30428/96, resp. 76809/01).
109. Zásada úspechu v spore sa premieta v ust. § 255 Civilného sporového poriadku. Zásada úspechu v spore (zásada zodpovednosti za výsledok sporu) sa uplatní tak, že neúspešná strana sporu je povinná

nahradiť v spore úspešnej strane trovy konania, ktoré jej vznikli v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.
110. V zmysle citovaného ust. § 255 Civilného sporového poriadku v sporovom konaní je kritérium procesného úspechu prvoradým kritériom posudzovania náhrady trov konania. Súdna prax však ustálila, že aj za účinnosti Civilného sporového poriadku podľa tohto kritéria môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v požadovanej výške. Ide o prípady, kedy výška nároku závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno totiž žalobcu ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Ako prevencia proti uvedenému je potom vhodným riešením rozhodnutie súdu, že žalobca má právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne z prisúdenej sumy (nie sumy uplatnenej žalobou).

111. V predmetnej veci je nepochybné, že žaloba je čo do právneho základu uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy opodstatnená. Žalovaná nepochybne je subjektom, ktorý je povinný nahradiť žalobcovi škodu, ktorá mu vznikla v príčinnej súvislosti s nezákonným stíhaním. Za tohto stavu je nutné konštatovať, že žalobca bol v konaní úspešný, pretože sa účinne domohol ochrany svojich práv. Spravodlivému usporiadaniu vecí zodpovedá rozhodnutie, ktorým bude žalobcovi priznaný nárok na náhradu trov v plnom rozsahu, pričom konkrétna výška náhrady trov konania sa odvíja od súdom priznanej sumy, nie od sumy uplatnenej žalobou.

112. O trovách konania tak súd rozhodol v súlade s ust. § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku a priznal žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.
113. Na záver súd uvádza, že vzhľadom na rozsah priznanej sumy titulom náhrady škody a dodržanie formálneho postupu pri vyplácaní týchto peňažných nárokov Slovenskou republikou, súd uložil v súlade s ust. 232 ods. 3 Civilného sporového poriadku žalovanej lehotu na plnenie 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti meritórneho rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajší súd v troch písomných vyhotoveniach.

Podľa ust. § 359 Civilného sporového poriadku odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.
Podľa ust. § 363 Civilného sporového poriadku sa v odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania (ust. § 127 ods. 1 a ods. 2 Civilného sporového poriadku) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).
Podľa ust. § 364 Civilného sporového poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.
Podľa ust. § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť len tým, že:
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
Podľa ust. § 365 ods. 2 Civilného sporového poriadku odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.
Podľa ust. § 365 ods. 3 Civilného sporového poriadku odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ust. § 366 Civilného sporového poriadku prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti).